

Középkori egyetemek, középkori egyház

Javasolt feldolgozási idő: 10-15 perc

Az investitúraháború VII. Gergely pápa és IV. Henrik német-római császár között tört ki. Miután elolvastad az ő levelezésükből, illetve a pápának a német hűbérurakhoz intézett leveléből itt található részleteket, töltsd ki az alábbi táblázatot!

IV. Henrik VII. Gergelyhez (Hildebrandnak nevezi) írt levele

„Henrik, Isten kegyelméből király, Hildebrandnak. Minthogy mind ez ideig Tőled azt vártam, amit egy atyától szokás, és Neked híveinknek nagy méltatlankodására mindenben engedelmeskedtem, Tőled olyan viszonzást kaptam, aminő csak olyan valakitől telhet ki, aki életünknek és országunknak legveszedelmesebb ellensége. Ugyanis, amikor mindenekelőtt azt az örökölt méltóságot, amely engem ama (ti. pápai) széktől megillet, gőgös merészséggel elragadtad, azon még messze túlmentél és Itália királyságát is a leggondosabb mesterkedéssel elidegeníteni próbáltad. De még ezzel sem elégedtél meg, hanem a főtisztelendő püspökökre sem féltél kezet emelni, akik velünk, mint legkedvesebb tagjaink egyek, és őket, mint ők maguk mondják, gőgös jogtiprással, az isteni és emberi jog keserű bántalmazásával zaklattad. Mikor én mindezt türelmesen elnéztem, Te ezt nem türelemnek, hanem gyávaságnak vetted és maga a fő ellen merészeltél támadni. Azt üzented, mint magad is tudod, hogy – a Te szavaiddal – vagy Te fogsz meghalni, vagy életemet és országomat elveszed. Ezt a hallatlan konokságot én nem szavakkal, hanem inkább tettel akartam megtörni, tehát az ország minden előkelőjének kérelmére általános gyűlést hívtam egybe. Itt mindazt, amit eddig félelemből vagy tiszteletből elhallgattak, most nyilvánosságra hozták. Igaz állításaik alapján, melyeket leveleikből Te is meg fogsz tudni, nyilvánvaló lett, hogy Te az apostoli széken semmiképpen nem maradhatsz. Mivel véleményük igaznak és helyeselhetőnek látszott Isten és az emberek előtt, én magam is csatlakozom hozzá és a pápasághoz való eddig élvezett jogodat Tőled megtagadom és megparancsolom, hogy távozzál ama városból, melynek patríciussága Isten adományából és a rómaiak esküvel támogatott hozzájárulása alapján engem illet.”

VII. Gergely határozata IV. Henrik kiközösítéséről

„Szent Péter, apostolok fejedelme, hajtsd hozzám, kérlek, kegyesen füledet és hallgasd meg szolgádat, akit gyermekségétől tápláltál és mind e mai napig a gonoszok kezétől megszabadítottál, akik engem az irántad való hűségért gyűlöltek és gyűlölnek. Te vagy az én tanúm, és úrnőm, az Isten anyja, és a Te testvéred, Szent Pál minden szentek között, hogy a Te szent római egyházad engem akaratom ellenére állított a kormányhoz, és én nem tekintettem nyereségnek, hogy a Te székedre szállhatok, és inkább akartam életemet zarándokságban végezni, mint a Te helyedet a világ dicsőségéért, világias szándékotól vezettetve, magamhoz ragadni. E bizalomtól megerősítve, a Te egyházad becsületéért és védelmében, a mindenható Atya és Fiú és Szentlélekisten részéről is a Te hatalmaddal és tekintélyeddel Henrik királynak, Henrik császár fiának, aki hallatlan göggel támadt a Te egyházad ellen, Németország és egész Itália kormányzását megtiltom, hogy bárki is neki mint királynak szolgáljon. Méltó ugyanis, hogy az, aki egyházad tisztességét csökkenteni akarja, maga is veszítse el tisztét, amelyről azt hiszi, hogy az övé. És mivel keresztény létére nem akar engedelmeskedni, sem az elhagyott Istenhez vissza nem tér, kiközösítettekkel tart, sok gonoszságot cselekszik, és az én intelmeimet, melyeket üdvössége érdekében hozzá intéztem, Te vagy rá a tanú, megveti, és az egyháztól, minthogy abban szakadást akar előidézni, saját magát különválasztotta, őt a Te helyettesedként anathema (átok) bilincsel kötözöm meg.”

VII. Gergely pápa levele a német püspököknek és hűbérurakhoz

„Hallottuk, hogy vannak köztetek, akik Henrik király kiközösítése felől bizonytalankodnak, és azt kutatják, vajon jog szerint van-e kiközösítve, és hogy a mi törvényes büntetés tekintélyével hozott ítéletünket a szükséges megfontoltsággal hoztuk-e. Ezért, hogy miként jutottunk erre a gondolatra, hogy őt kiközösítsük, lelkiismeretünk szerint gondoskodtunk arról, táruljon mindenki szeme és értelme elé, azért, hogy ama vélekedésnek megfeleljünk, mely szerint mi a lelki kardot könnyelműen és inkább felindulásból, semmint az Isten félelméből és az igazság szeretetéből ragadtuk meg. Mikor még a diaconatus tisztét viseltük, a király cselekedeteinek igen rosszat sejtető és becsstelen híre jutott el hozzánk, ezért a császári méltóság miatt, nemkülönben apja és anyja iránti tiszteletből, valamint megjavításának reménye és vágya miatt levelek és követek útján ismételtén intettük, hogy hagyjon fel a

gonoszsággal, és emlékezetében tartva dicső származását és méltóságát, életét oly erkölcsökben élje le, melyek a királyhoz és, ha Isten megadja, a jövő császárhoz illenek. Ezenközben néhány familiárisát, kiknek tanácsára és üzelmei folytán a püspökségeket és apátságokat simoniakus eretnokséggel szennyezte be, amennyiben pásztorok helyett pénzért farkasokat helyezett beléjük, bűnbánatra szólítottuk fel, hogy az egyháznak oly bűnös üzlet árán, szentségtörő kézzel megkaparintott javait, míg a javulásnak helye van, ama tiszteletre méltó helyeknek adják vissza, ők maguk pedig az elkövetett gonoszságért a bűnbánat könnyeivel adjanak Istennek elégtételt. Mikor pedig láttuk, hogy a teljesítésre adott határidőt semmibe sem veszik és szokásukká vált bűneikhez makacsul ragaszkodnak, mint szentségtörőket, az ördög tagjait és szolgálait az egész egyház közösségétől és testétől elválasztottuk, a királyt pedig figyelmeztettük, hogy űzze ki őket házából és tanácsából, velük, mint kiközösítettekkel, ne érintkezzenek. Azután rövid idő múlva, mikor a király a szászokkal csatázott, és a kivívott győzelemért úgy mondott köszönetet és úgy mutatott be hálaáldozatot Istennek, hogy javulására vonatkozó fogadkozásait azonnal megszegte, mit sem törődve ígéreteivel, környezetébe és társaságába kiközösítetteket fogadott, és az egyházat a tőle már megszokott gyalázkodásokkal illette. Mivel tehát láttuk, hogy gonoszsága már a legmagasabb fokot elérte, ez okokból, ti. először: mivel nem akart tartózkodni azoknak a társaságától, akik szentségtörésért és simoniakus eretnokségben bűnösnek találtatván, kiközösítés alá estek; azután pedig azért, hogy életének bűnös cselekedetei miatt bűnbánatot tartani nemcsak nem óhajtott, de erre még csak ígéretet sem akart tenni, nemkülönben azért, hogy Krisztus testét, azaz a szent egyház egységét széttépni nem átallotta: mondom, mindezekért a bűnökért zsinati ítélettel őt kiközösítettük."

<p>Mi derül ki a pápa előéletéről, a pápává választása előtti időből?</p>	A császár leveléből	
	Saját maga szerint	
	A császár	
<p>Milyen jogi hivatkozással indokolja a döntést (a másik fél megfosztását a hatalomtól)?</p>	A pápa	
	A császár	
	A pápa	
<p>Milyen jogszértéseket követtek el?</p>	A császár-ról	
	A pápáról	
	A pápáról	
<p>Milyen emberi rossz tulajdonságokat említenek a szövegek?</p>		